

ارتقاء جایگاه زبان و ادب فارسی

Fekrvarzi.ir

با بهره گیری از نظرات صاحب نظران و مطالعات کارشناسی

عزم ملی در ارتقاء جایگاه زبان فارسی

در سده اخیر تحولات فرهنگی، اجتماعی و سیاسی و جهانی سازی، جوامع مختلف دنیا را دچار ضعف فرهنگی نموده است و نسل های جوان در جوامع مختلف بتدریج نسبت به دارایی های فرهنگی و هویتی خویش بیگانه می شوند.

زبان فارسی، زبان رسمی و مشترک ایرانیان و بخشی از هویت ملی و اسلامی ما می باشد. از گذشته دور زبان فارسی با غنای برخوردار از مضامین ادبی یکی از منابع تقویت کننده هویت ملی و اسلامی ایرانیان بوده است. گستره این زبان از آسیای صغیر تا دورترین نقطه هند موجب نفوذ فرهنگی ایرانی- اسلامی بوده و دومین زبان عالم اسلام محسوب می شود. زبان فارسی یکی از عوامل همبستگی و هویتی ایرانیان است که فرهنگ و معارف و اخلاق اسلامی را در خود جا داده است. زبان فارسی عنصر مقوم هویت اجتماعی و گنجینه قابل توجهی از معارف و مبانی و ارزش های فرهنگی است. هویت ملی ما با زبان فارسی به عنوان یک عنصر فرهنگی موثر ارتباط ماندگار دارد. زبان فارسی از نظر شمار و تنوع ضرب المثل ها در میان سه زبان اول جهان است یکی از غنی ترین زبان های جهان از نظر واژه و دایره لغات به شمار می رود.

هویت ملی ما با زبان فارسی به عنوان
یک عنصر فرهنگی موثر ارتباط
ماندگار دارد."

لزوم تقویت هویت ملی و مواریت فرهنگی و ارزش های اساسی

در سده اخیر تحولات فرهنگی، اجتماعی و سیاسی و جهانی سازی، جوامع مختلف دنیا را دچار ضعف فرهنگی نموده است و نسل های جوان در جوامع مختلف بتدریج نسبت به دارایی های فرهنگی و هویتی خویش بیگانه می شوند. سطره و تسلط فرهنگ غربی موجب خود باختگی ملت ها و بی هویتی و نزول ارزش های ملی شده است. نظام آموزشی و تربیتی جوامع در تقویت مواریت فرهنگی و انتقال ارزش های اساسی در مقابل هجمه فرهنگی غرب خسارت پذیر شده است. تقویت فرهنگی و بنیان های ارزشی می تواند موجب تقویت هویت ملی و جلوگیری از بحران های هویتی آینده شود.

زبان فارسی از نظر شمار و تنوع ضرب المثل ها در میان سه زبان اول جهان است و یکی از غنی ترین زبان های جهان از نظر واژه و دایره لغات به شمار می رود

هویت در برگیرنده عمیق ترین تمایلات، احساسات مهم، روش های خاص تفکر، ارزش های عمیق انسانی، ایده آل ها، تعهدات و ویژگی های اخلاقی و روشی است که یک شخص یا یک ملت خود را با آن تعریف کرده و درک می کند. شکل گیری هویت در فرایندی مستمر و تدریجی اتفاق می افتد و عوامل گوناگون فرهنگی و اجتماعی و اقتصادی و سیاسی بر آن تاثیر گذارند. هویت موجب ثبات رفتاری، احساس تعلق، آگاهی از خود و درک دیگران می شود و در سطح ملی موجب آگاهی و مشارکت همگانی در روند زندگی جمعی می گردد. در این عصر اهمیت هویت ملی بیش از پیش شده است.

فرهنگ موجب تقویت همبستگی ملی می شود

فرهنگ در معنای وسیع کلمه موجب تقویت وحدت ملی ، کاهش نابرابری های قومی و دینی و ایجاد فرصت های برابر در جهت شکوفایی افراد می شود. گستردگی سرزمینی ایران اسلامی با اقوام و عقاید متنوع نیازمند تقویت همیشگی هویت ملی و حفظ فرهنگ و توجه به عناصر شکل دهنده احساس عمومی و نمادهای مشترک است. زبان فارسی انتقال دهنده میراث فرهنگی به نسل های آینده است و حفظ و استمرار و تداوم فرهنگی را موجب می شود. زبان وسیله مهم تعامل و ارتباط و ابزار عملی مدیریت فرهنگی است. زبان فارسی محملی برای تعامل فرهنگی و ارتباط فرهنگی و تاثیر گذاری فرهنگی و تمدنی است و سادگی و روانی و جاذبه های زبانی و فکری و ظرفیت های زبان فارسی موجب گسترش آن در گذشته شده است.

در دو سده اخیر زبان فارسی با چالش های گوناگونی روبرو شده است که می توان به مواردی اشاره نمود:

- ۱- ورود واژه ها و اصطلاحات همراه با فنون و فناوری غربی از بعد از مشروطیت تاکنون
- ۲- رواج برخی آموزه های ضد دینی و اخلاقی و غرب زدگی و تضعیف فرهنگ ملی و اسلامی
- ۳- برنامه فرهنگی دول خارجی برای تغییر الفبای زبان کشورهای مختلف به لاتین
- ۴- برنامه فرهنگی دول خارجی برای ایجاد فاصله بین ادب مکتوب و میراث فرهنگی ملت ها
- ۵- رواج زبان انگلیسی و برداشت روشنفکر نمایی و کاذب از آن در فرهنگ عمومی
- ۶- عدم توجه به شناساندن مفاخر زبان فارسی به نسل جوان
- ۷- وجود مشکلاتی در خوانش خط فارسی

در دو سده اخیر زبان فارسی با چالش‌های گوناگونی روبرو شده است

- ۸- استفاده از حروف لاتین در گفتگوی فارسی مکتوب در رسانه‌های اجتماعی
- ۹- عدم توجه به آموزش خط فارسی در حوزه‌های آموزشی کشور
- ۱۰- عدم توجه رسانه‌های همگانی به تقویت زبان فارسی
- ۱۱- عدم توجه دانشگاه‌ها به زبان فارسی بعنوان زبان علمی و توانمندسازی مفاهیم علمی در زبان فارسی
- ۱۲- عدم اطلاع رسانی مناسب در ۶۰ هزار واژه‌گزینی در چهار دهه اخیر
- ۱۳- عدم توجه به نشر مطبوعاتی و رسانه‌ای
- ۱۴- عدم توجه به لفظ عوام و زبان و لهجه‌های ولایات
- ۱۵- عرضه نامناسب ادب فارسی
- ۱۶- ضعف در کارواژه‌ها (افعال) و تضعیف عمومی زبان کنونی
- ۱۷- عدم توجه به درست‌نویسی و درست‌گویی
- ۱۸- عدم داشتن فرهنگ تفسیری جامع و متقن در باره لغات فارسی و مشکلات سمانتیک و دستور زبان فارسی
- ۱۹- کاهش انتشار آثار مثنوی و منظوم فارسی
- ۲۰- کندی حرکت در انتشار فرهنگ جامع زبان فارسی
- ۲۱- عدم توجه به جنبه بنیادی تولید علوم و مرزهای دانش با توجه به زبان فارسی در کنار زبان‌های بین‌المللی
- ۲۲- عدم توجه به جنبه‌های کاربردی زبان فارسی در پاسخ به نیازهای جامعه
- ۲۳- عدم نوآوری و خلاقیت برای آفرینش‌های هنری مرتبط با زبان فارسی

برنامه فرهنگی دولت‌های
خارجی برای ایجاد فاصله
بین ادب مکتوب و میراث
فرهنگی ملت‌ها

توجه به تحقیقات ادبی ، توجه به کرسی های زبان و ادبیات فارسی در خارج از کشور، آموزش زبان فارسی به خارجیان، برنامه ریزی برای تالیف کتب درسی، ایجاد مراکز تحقیقات زبان فارسی، استاندارد کردن آموزش زبان فارسی در جهان ، واژه گزینی توسط فرهنگستان زبان فارسی و نهادها و سازمان های مرتبط بوده است.

اقدام برای تالیف فرهنگ جامع زبان فارسی ، تالیف دانشنامه زبان و ادب فارسی، فعال نمودن گروه های تخصصی زبان و ادبیات فارسی، تصحیح متون، آموزش زبان در مدارس و دانشگاه ها ، توجه به زبان فارسی در دوره های آموزشی مقاطع مختلف، ساماندهی درس فارسی عمومی در مراکز آموزشی

آسیب های زبان و ادب فارسی در فرهنگ عمومی

تظاهر بکارگیری زبان های خارجی و خط فرنگی، کاربرد عمدی کلمات خارجی در روشنفکر نمایی معاصر، عدم دلبستگی به زبان فارسی در نسل جوان ، کاهش تعصب به بکارگیری زبان فارسی در میان عامه مردم ، کاهش سواد فارسی نویسی و فارسی گویی دقیق ، کم مهری به زبان فارسی ، تمایل به خط و زبان و نشانه های فرنگی ، نامگذاری های نامانوس در اماکن عمومی ، ضعف مکاتبات و الفاظ اداری ، ضعف زبان فارسی در فضای مجازی ، عدم اهتمام هنرمندان و فیلمسازان و فیلمنامه نویسان به زبان فارسی ، عدم حساسیت دستگاه ها و سازمان ها در بکارگیری صحیح زبان فارسی ، وجود گسست و اختلال و آشفته گی زبانی در نسل جوان...

این آسیب های در فرهنگ عمومی ، ترویج و تشویق جامعه به استفاده از خط و زبان فارسی و عزم ملی در ارتقاء جایگاه زبان فارسی را ضروری نموده است. شورای فرهنگ عمومی از عموم جامعه فرهنگی و علمی و دینی و عموم مردم و طبقات اجتماعی انتظار و توقع دارد با عزم ملی برای پاسداری و ارتقاء جایگاه زبان و ادب فارسی تلاش نمایند.

با عزم ملی برای پاسداری و ارتقاء جایگاه
زبان و ادب فارسی تلاش نمایم

انتظارات و توقعات جامعه :

توقع از اهتمام نخبگان و اندیشمندان و هنرمندان به پاسداشت و ترویج زبان فارسی

توقع از اهتمام مدیران و دست اندرکاران اداری و اجرایی کشور به پاسداشت و ترویج زبان فارسی

توقع از عموم مردم به کسب آگاهی های بیشتر در اهمیت به پاسداشت و ترویج زبان فارسی

توقع از طبقات اجتماعی بویژه طبقه مرفه و تحصیل کرده جامعه در احترام و توجه به پاسداشت و ترویج زبان فارسی

توقع از اقوام کشور در تشخیص منافع ملی و پاسداشت و ترویج زبان فارسی

توقع از علمای دینی و مذهبی و حوزه های علمیه به تقویت همزیستی عمیق بین شئون ملی و علاقه به نمادها و مقومات ملی و شئون دینی و اسلامی

توقع از دانشگاه ها و وزارت امور خارجه و سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی به حفظ جایگاه و توسعه زبان فارسی با عزم ملی در ارتقاء جایگاه بین المللی زبان فارسی

توقع از دستگاه های مختلف کشور در تقویت گونه های کاربردی زبان فارسی در بخش های علمی و سیاسی و اجتماعی

توقع از شورای گسترش زبان و ادب فارسی در طراحی چشم انداز آینده زبان فارسی

توقع از شورای عالی فضای مجازی و دستگاه های مربوط در توجه به حفظ قاموس فارسی و گسترش آن در حوزه دیجیتال و محیط های رایانه ای و رسانه های نوین

توقع از وزارت علوم و تحقیقات و فناوری به افزایش میزان تولید محتوای علمی به زبان فارسی

توقع از فرهنگستان زبان فارسی و دستگاه ها و سازمان های مربوط در حمایت ارتباطی و تقویت مناسبات ملی با اندیشمندان و پژوهشگران زبان فارسی

توقع از دست اندرکاران در نمایه سازی محتوای دانش فارسی و پایگاه های اسنادی

توقع از رسانه ملی در تقویت اعتماد به نفس ملی در بکارگیری زبان فارسی

توقع از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در توجه به متون تالیفی و نمایشی و تولیدات محتوایی

توقع از عموم اصناف در توجه بیشتر به قانون ممنوعیت بکارگیری اسامی و عناوین و اصطلاحات بیگانه

نیازها:

ارائه اطلاعات جدید آموزشی و علمی در مورد ادبیات و زبان فارسی به مردم
تقویت برنامه های اطلاع رسانی و مهارتی زبان و ادب فارسی
تقویت برنامه های آموزش عمومی و دوره های آزاد شناخت زبان و ادبیات فارسی
افزایش توجه نهادهای پایه مانند نهاد خانواده و نهاد مذهبی به اهمیت پاسداشت از زبان و ادب فارسی
افزایش توجه متخصصان و دست اندرکاران فناوری های نوین به پاسداشت و ترویج زبان فارسی
افزایش درک عموم مردم به منافع حاصل ملی حاصل از تقویت و پاسداشت ادب و زبان فارسی و
هزینه های عدم توجه به آن در آینده

شکاف بین انتظارات و عمل:

آنچه بیش از اندازه آسیب پذیر است شکاف بین
انتظارات و عمل می باشد . برای ارتقاء ادب و
زبان فارسی بیش از آنکه نیازمند اعتبارات و
مصوبات و قوانین و مقررات و حمایت های
دولتی باشیم نیازمند توجه و اهتمام و تلاش و عزم
ملی و جدی پنداشتن انتظارات در همه سطوح و
اقشار و افراد و متخصصان و اندیشمندان و
هنرمندان هستیم .

من الله التوفیق

برای رسیدن به نقطه مطلوب فرهنگی
و اجتماعی در پاسداشت و ترویج
ادب و زبان فارسی و ارتقاء آن به یک
دوره حداقل ۷ ساله با عزم عمومی
نیاز می باشد